

Zorg op school

1. Zorgcoördinator

De zorgcoördinator op onze school biedt zorg op leerling-, leerkracht- en schoolniveau.

Zorgcoördinator: Line Simonet

U kan haar bereiken via mail: zorgbinkom@gbslubbeek.be of via het telefoonnummer van de school. Line is op maandagvoormiddag, dinsdag (tot half 5), donderdag (tot half 5) en vrijdag (tot 14u) aanwezig op onze school.

2. Zorgbeleid

In onze school is het belangrijk dat elk kind zich goed voelt en graag naar school komt. We streven er als schoolteam naar een goede sfeer te scheppen, waarin voortdurend aandacht besteed wordt aan de eigenheid van elk kind in zijn ontwikkeling. Op deze manier proberen we heel wat moeilijkheden te voorkomen. Om tegemoet te komen aan de noden van alle kinderen streven we naar een zorgbeleid op maat, met het zorgcontinuüm als referentiekader.

Ons schoolteam engageert zich om samen te werken op het terrein van de leerlingenzorg. Hierbij hebben we aandacht voor twee componenten:

- _een preventieve, meer structurele component (brede basiszorg)
- _een persoonsgerichte, meer curatieve component (verhoogde zorg)

Als zorgteam gaan we steeds opnieuw op zoek naar antwoorden op specifieke hulpvragen. Er zal voortdurend gezocht worden naar een afstemming tussen het pedagogisch-didactische aanbod en de behoeften van leerlingen. In samenspraak met alle partijen worden planmatige en doelgerichte acties opgesteld.

Om tegemoet te komen aan de noden en de mogelijkheden van de kinderen zijn differentiëren, compenseren, stimuleren en dispensereren (redicodis-maatregelen) belangrijke maatregelen in deze leerroute.

Kwaliteitsvol onderwijs veronderstelt het uittekenen van een handelingsgericht traject. Leerkrachten zullen in samenspraak de haalbaarheid van de vooropgestelde doelstellingen nagaan. Ook de instructiewijze, het gebruik van didactische materialen, de groeperingsvormen, ... zullen indien haalbaar aangepast worden. Leerkrachten reflecteren kritisch op het onderwijsaanbod in functie van de leervraag. Belangrijk hierbij is dat de ontwikkelingen en de leerevoluties goed worden opgevolgd. Het vergt planmatig overleg, coördinatie, gelijkgerichtheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid om in teamverband de leerlingenzorg uit te bouwen. In het zorgbeleid op onze school worden de zorgtaken telkens op drie niveaus uitgevoerd.

1. De coördinatie van zorginitiatieven op het niveau van de school
2. Het ondersteunen van het handelen van de leerkrachten
3. Het begeleiden van de leerlingen

De coördinatie van de zorginitiatieven op het niveau van de school

Coördinatie veronderstelt niet alleen dat men op de hoogte is van de noden van leraren en leerlingen, maar ook dat men weet welke prioriteiten het team stelt en op wie men daarvoor een beroep kan doen, zowel intern als extern. Coördinatie van zorg houdt ook in dat men overleg organiseert.

Het is belangrijk dat pedagogisch-didactische knelpunten bespreekbaar worden gemaakt en dat er gewerkt en gestreefd wordt naar een doelgerichte aanpak binnen onze school. Complementair aan dit intern overleg is de organisatie en het in stand houden van de samenwerking met externe hulpverleners. De zorgcoördinator waakt erover dat de ouders bij het begin van het handelingsgericht traject op de hoogte gebracht worden. Dit gebeurt door het organiseren van een MDO (=Multidisciplinair overleg) waar de directie, de klastitularis, een CLB-medewerker(s), de zorgcoördinator en eventuele externe begeleider(s) aanwezig zijn.. Daarnaast willen we er als zorgteam naar streven om open te communiceren met alle betrokken partijen. Het stimuleren van de ouderbetrokkenheid en het bevorderen van de communicatie met de ouders en de zorgleerling krijgen binnen een globale zorgaanpak, specifieke aandacht.

Het ondersteunen van het handelen van de leerkracht

Bij het beantwoorden van de hulpvragen of het oplossen van diverse problemen zullen de klasleraar, zorgcoördinator en eventuele andere leden van het zorgteam hun deskundigheid samenleggen op een overlegmoment. Vanuit deze gedeelde deskundigheid kunnen zij specifieke oplossingen zoeken en doelgerichte acties ondernemen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat zowel de klasleerkracht als de zorgcoördinator over een gelijkwaardige deskundigheid beschikken. Op deze manier creëren we een positief klimaat en kan er een goede relatie opgebouwd worden. De klasleraar moet immers kunnen rekenen op collegiale ondersteuning op het moment dat hij tegen een probleem aanloopt en gemotiveerd overleg zoekt. Wanneer er geen stappenplan uitgewerkt kan worden op dit niveau wordt het CLB geraadpleegd.

Het begeleiden van leerlingen

Complementair aan de coaching van de leraar en de coördinatie van de zorg, wordt ervoor gezorgd dat kinderen de extra ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. De begeleiding kan individueel of in groep gebeuren en vindt zoveel mogelijk in de klas plaats. Daar waar de begeleiding in de klas niet volstaat, kan het kind ook individueel begeleid worden. Wanneer het probleem de draagkracht van de groepsleerkracht of de klasgroep overstijgt, kan de zorg via enkele gerichte interventies tijdelijk worden overgenomen, buiten de klascontext.

Elke leerling wordt nauwkeurig opgevolgd in een leerlingvolgsysteem. De basis van dit volgsysteem is de observatie van het kind naar zijn welbevinden en betrokkenheid binnen het klasgebeuren en het opvolgen van zijn individuele mogelijkheden aan de voorgeschreven ontwikkelingsdoelen/leerlijnen. In de lagere school maken het klaswerk, evaluaties en opvolgingstoetsen i.v.m. de leerstof ook deel uit van het volgsysteem. Alle resultaten worden geregistreerd in een individueel leerlingendossier. De leervorderingen worden 3 maal per jaar besproken op een intern overleg (i.o.) waaraan de directie, de klastitularis, en de zorgcoördinator deelnemen.

Dit laat ons toe leermoeilijkheden te detecteren en een gerichte aanpak uit te werken. We deinzen niet terug om een gedifferentieerde aanpak, andere werkvormen en groepeeringsvormen toe te passen, klasdoorbrekend te werken... Indien deze gedifferentieerde aanpak onvoldoende blijkt, vindt met het akkoord van de ouders een MDO plaats. In samenwerking met het CLB kan een handelingsgericht diagnostisch traject (=HGD-traject) gelopen worden.

Indien het HGD-traject met het CLB gelopen werd en er alsnog onvoldoende tegemoetgekomen kan worden aan de onderwijsbehoeften van de leerling, kunnen externe ondersteuners of multidisciplinaire revalidatiecentra hulp bieden. Wanneer leerlingen over een officiële diagnose beschikken en er zowel ondersteuningsnoden voor de leerling als leerkracht zijn, kan een ondersteuningsaanvraag ingediend

worden bij het leersteuncentrum. Deze aanmelding kan door middel van een 'verslag gemeenschappelijk curriculum', wat opgemaakt wordt door het CLB. De leerondersteuner die aangesteld wordt om hulp te bieden zal op afgesproken momenten tijdens de schooluren aanwezig zijn op school.

Externe ondersteuning wordt voor leerplichtige leerlingen niet toegestaan tijdens de lessen tenzij dit kadert binnen een meervoudige problematiek of revalidatie in een revalidatiecentrum.

Voor de leerlingen met een handicap kan in overleg met de ouders en na bespreking op de klassenraad en het MDO voor extra (materiële) ondersteuning gezorgd worden.

Ons zorgbeleid krijgt vorm door planmatige en doelgerichte acties op deze drie terreinen. Deze acties mogen niet van elkaar gescheiden worden en worden niet door één persoon uitgevoerd.

Zorgbeleid is een zaak van het hele schoolteam, inclusief de directeur, waarbij binnen het team een aantal specifieke zorgtaken worden uitgevoerd. Bij deze taken wordt rekening gehouden met de beginsituatie, de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen en de aanwezige competenties en draagkracht bij de leerkrachten.

3. Zorgcontinuüm op onze school

In het zorgcontinuüm worden de gradaties in afstemmen van hulp in vier fases gecategoriseerd. Dit gaat van preventief werken binnen de brede basiszorg tot zeer intensieve, gespecialiseerde en leerlinggebonden zorg met vooropstellen van een individueel aangepast curriculum (IAC). In dit continuüm blijven alle betrokkenen rond het individuele probleem samenwerken.

FASE 0 : Een goede preventieve basiszorg en handelingsgericht zorgbeleid

De focus ligt hier op de schoolorganisatie en het gedragen zorgbeleid door het hele schoolteam. Om optimaal te beantwoorden aan zorgvragen en onderwijsbehoeften van alle leerlingen is een goed uitgebouwd, kwalitatief onderwijs noodzakelijk. Het zorgbeleid is hierin geïntegreerd. Als school plannen we samen acties om stapsgewijs en geleidelijk HGW (= handelingsgericht werken) te implementeren. Het hele schoolteam is op de hoogte van ons preventief zorgbeleid en onze planmatige zorgstructuur. De school werkt aan de implementatie van het handelingsgericht observeren en handelen. Via ons leerlingvolgsysteem worden de vorderingen van alle leerlingen van de school doelgericht opgevolgd en worden onderwijsproblemen zo vroeg mogelijk opgespoord en verholpen om de schoolloopbaan van onze leerlingen te optimaliseren. Een goede preventieve basiszorg staat en valt met het klasmanagement aangepast aan de klasgroep met zijn specifieke noden. Wanneer de klasleerkracht de competenties voor een preventieve basiszorg goed beheerst, is er ruimte voor differentiatie bij alle leerlingen.

FASE 1: Verhoogde zorg

Tijdens deze fase staat de leerkracht met zijn klasorganisatie centraal (met eventuele ondersteuning van het zorgteam). De leerkracht creëert een veilig pedagogisch klimaat en onderwijs dat is aangepast aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Opvolgen, signaleren, REDICODIS-maatregelen en een planmatige aanpak van de klasgroep en van de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vinden hier hun plaats. Er wordt extra ondersteuning gezocht voor aandachtsleerlingen en leerlingen met gelijkaardige onderwijsbehoeften. Voor bepaalde leerlingen gelden er preventieve maatregelen. Differentiatie in het aanbod volgens de onderwijsbehoeften is tijdens deze fase zeer belangrijk. Ouders

worden tijdens deze fase steeds geïnformeerd en betrokken. Overleg is nodig om deze interne zorg te sturen. Bij dit overleg wordt er maximaal gestreefd naar betrokkenheid van alle partijen. Om dit mogelijk te maken is een goed uitgebouwde zorgstructuur noodzakelijk.

Het doel is om het gemeenschappelijk curriculum te realiseren met als finaliteit vervolgonderwijs en een getuigschrift of diploma.

FASE 2: Uitbreiding van zorg

Wanneer de verhoogde zorgwerking onvoldoende resultaat oplevert, kunnen school, leerling, ouders en CLB besluiten om verder onderzoek te verrichten (=HGD-traject). Na een intakegesprek met het CLB kan verdere diagnostiek noodzakelijk zijn. Deze diagnostiek kan deels door het CLB zelf uitgevoerd worden of er vindt een doorverwijzing naar een ander centrum plaats. Uitbreiding van zorg kan doelgericht gebeuren na deze diagnostiek. Indien er nood is aan specifieke ondersteuning kan een aanmelding binnen het leersteuncentrum gebeuren. Deze ondersteuning is zowel leerkracht- als leerlingondersteunend en vindt tijdens de schooluren plaats. Een aanmelding gebeurt door de zorgvragen en onderwijsnoden op te lijsten in een 'verslag gemeenschappelijk curriculum'. Wanneer een aanmelding binnen het leersteuncentrum onvoldoende blijkt kan ook externe ondersteuning opgestart worden. Zowel de interne zorg en ondersteuning als de externe ondersteuning en hulpverlening kunnen dan op elkaar afgestemd worden. De uitbreiding van zorg wordt opgebouwd in samenwerking met de school, ouders, kind en CLB.

Dit kan gebeuren door: - klasinterne interventies van leerkracht/zorgteam

- klasinterne interventies van de ondersteuning vanuit het leersteuncentrum
- klasexterne interventies
- interventies van externe deskundigen

o Na de diagnose door externe instanties worden verdere, meer specifieke leermaatregelen getroffen voor de leerlingen met een leerprobleem/leerstoornis/ontwikkelingsstoornis of motorische problemen.

- Voor leerlingen met dyslexie
- Voor leerlingen met dyscalculie
- Voor leerlingen met niet-verbale leerstoornissen
- Voor leerlingen met AD(H)D
- Voor leerlingen met autismespectrumstoornissen
- Voor leerlingen met motorische problemen

o Revalidatie wordt opgestart of uitgebreid:

- Logopedisten
- Kinesisten
- Psycho-motoriek
- Sociale-vaardigheidstraining
- Verder gespecialiseerde opvolging bij psycholoog/psychiater

Het CLB bezorgt de school een verslag van het handelingsgericht diagnostisch traject (HGD-traject), een 'verslag gemeenschappelijk curriculum' of een 'IAC-verslag'. Op basis van het geselecteerde verslag

bepalen leerling, ouders, CLB en school het vervolgtraject van de leerling. Dit kan zowel het gemeenschappelijk curriculum als een individueel aangepast curriculum zijn. Deze bijzondere maatregelen worden op een leerlingenfiche voor bijzondere pedagogische maatregelen genoteerd en verder opgevolgd en bijgestuurd gedurende de hele schoolloopbaan. Deze leerlingenfiche bevindt zich in het leerlingendossier.

FASE 3: Individueel aangepast curriculum

Wanneer in de adviesfase van het HGD-traject in fase 2 (uitbreiding van zorg) blijkt dat de aanpassingen die nodig zijn om een leerling binnen de school mee te nemen binnen een gemeenschappelijk curriculum, ofwel disproportioneel zijn, ofwel onvoldoende zijn, wordt voor de leerling een 'IAC-verslag' opgesteld. Op basis van dat verslag heeft een leerling inschrijvingsrecht in het buitengewoon onderwijs of kan het zich onder ontbindende voorwaarden inschrijven in het gewoon onderwijs. In beide gevallen krijgt de leerling een individueel aangepast curriculum aangeboden.

4. Zorgstructuur op onze school

Signaleren

1. Via leerlingvolgsysteem
2. Klasresultaten (cognitief en socio-emotioneel) worden besproken en samen geïnterpreteerd op het intern overleg (= filteroverleg). Dit vindt op twee vaste momenten tijdens het schooljaar plaats.
3. Via aanmeldingsfiches van de leerkracht met een duidelijk geformuleerde hulpvraag
4. Via zorgvragen van de ouders en via zorgvragen van de leerlingen (ouders worden hier steeds van op de hoogte gebracht).

Analyseren en onderzoeken van het probleem

1. Bespreken tijdens het intern overleg (met directie en CLB) – twee vaste momenten tijdens het schooljaar
2. Ouders (als ervaringsdeskundige) en leerkrachten (als onderwijsprofessional) uitnodigen om een grondig intakegesprek te houden samen met CLB/directie/zoco waarin we een duidelijk beeld trachten te krijgen over het probleem, de context, verwachtingen en de positieve factoren.
3. Leerlingen uitnodigen voor een gesprek om meer zicht of verklaringen te krijgen van het probleem (ook praten met i.p.v. praten over)
4. Bepalen welke onderzoeksmiddelen nuttig zijn om meer relevante informatie te krijgen
5. Onderzoeken door observaties tijdens situaties waarin het probleemgedrag optreedt, maar ook wanneer het probleem juist niet optreedt!
6. Onderzoeken door gesprekken van zoco en/of CLB: in de klas – op de speelplaats
7. Onderzoeken door testen door zorgcoördinator of CLB
8. Inzetten van ouders en leerkrachten als medeonderzoekers
9. Tijdens het onderzoek expliciete aandacht voor de veranderingsmogelijkheden van kind en leerkracht

Reflectie/indicering

1. CLB/zoco en directie bespreken alle verzamelde gegevens en vertalen de diagnostische gegevens in een gewenste en haalbare aanpak of aanbevelingen in relatie tot de hulpvraag
2. We komen tot een samenvatting: wat is er aan de hand met dit kind, bij deze leerkracht, in deze groep van deze school met deze ouders?
3. Oplijsten van wenselijke aanbevelingen rekening houdend met de veranderingsmogelijkheden en de positieve kenmerken.

Advies

1. Bespreken van verkregen resultaten van testen/observaties met ouders/ leerkrachten/ leerlingen.
2. Formuleren van de onderwijsbehoeften van deze leerling
3. Bespreken met lkr/ouders/leerlingen welke adviezen haalbaar en wenselijk zijn – kiezen uit oplijsting van de wenselijke aanbevelingen
4. Concretiseren van afspraken: wie doet wat en wanneer
5. Plannen van een opvolgingsgesprek

Handelen

Concretiseren van de vooropgestelde afspraken

Evalueren

1. Afspraken maken om het resultaat van de acties te bespreken tijdens het opvolgggesprek: hoe is het gegaan en is het doel bereikt?
2. Indien nodig nieuwe acties plannen

5. Zorgorganisatie

Overlegmomenten voor kleuter en lagere school

1. Vaste overlegmomenten:
 - Filteroverleg (intern overleg) met klastitularis en zoco: 2X/jaar voor het MDO
 - Intern overleg met CLB, directie, ZC en klastitularis: in oktober en in februari/maart
2. Geplande intake- en opvolgingsgesprekken (extern MDO) met ouders, CLB, directie, zoco, taakleerkracht, klastitularis en eventuele externe begeleiders.
3. Informele overlegmomenten met leerkrachten/ouders/leerling: fase 0 en 1 van onze zorg blijft steeds leven tijdens informele overlegmomenten, dit kan eens tijdens een middagpauze, speeltijd, na school, enz...

Zorglokaal

Er is een mediatheek met allerlei materialen en info. De leerkrachten kunnen steeds materiaal en boeken ontlenuen. Hiervoor werken we samen met GBS De Stip Linden. Via een inhoudslijst zijn alle leerkrachten op de hoogte van de inhoud van de mediatheek.

Leerlingendossier

Wij werken sinds het schooljaar 2014-2015 met een digitaal kind- en leerlingvolgsysteem. In het digitaal dossier zitten volgende gegevens:

- Leerlingenfiche
- Schoolloopbaangrafiek (welbevinden/betrokkenheid bij kleuters en lagere school en spelling/lezen/wiskunde bij de lagere school)
- Kindvolgsysteem bij de kleuters (eigen gemaakte volgfiche)
- Oudercontactverslagen bij de kleuters
- Eventueel observatieverslag
- MDO-verslag: intern en extern: Zo kunnen de klastitularis, directie, zoco en CLB steeds gemakkelijk de verslagen en afgesproken acties raadplegen.
- Intakegesprek
- Handelingsplan
- Opvolgingsgesprek
- HGD-verslag van CLB
- Eventueel individueel leerlingenfiche met bijzondere leermaatregelen (REDICODIS)
- Verslagen van externe hulverlening

In de klasmap worden nog bijgehouden op papier:

- AVI leestest
- LVS Spellingtest
- LVS Rekentest
- syntheserapporten